

ABONNEMENT

Pays étrangers

Pour un an: 2 Dolars

Edition spéciale: 3 Dolars.

ADRESSE

"İdjtihad,, Constantinople

Téléph: St. 865

xxvième ANNÉE

15 Octobre 1930

İCTİHAD

Türkçe ve Fransızca

İLMİ, EDEBİ, İKTİSADİ

No: 307

ABONEMAN:

Seneliği [24Nusha] Türkiye için 2 1/2, Âlâ kâğıdı-lısı 5 Liradır

İDAREHANESİ

Cıgaloğlunda İctihad Evi

Tarihi Te'sisi:

1904 — Genève.

Yirmi altıncı sene
15 Teşrinievel 1930

birer listesini neşr etmişlerdir, bu eşyanın idhali halinde harice gidecek paralarını tasarruf etmektedirler .

Cekoslavakya hükûmeti memleketine meselâ, kat'iyen kahve sokmamaktadır. İhracatımızın kıymetinden fazla kıymetde, Türkiyemize, ecnebi malı girdiğini gördüğüm zaman, Türkiyemizde müsella ecnebi askeri görmüş gibi oluyorum Bu noktaya gelince son sözü büyük ustadımıza brakacağım:

«İstihsalatıle tedricen bir milleti isti'lâ eden bir kavm, silahla teshir etmiş kadar mükemmel bir suretde o milleti hükmü altına alır. İktisadi tabi'iyet siyasi tabi'iyeti sür'atle yaratır.»

Dr AB. DJ.

Ecnebi edebiyatı

ŞAİRİN MEZARI

Ma'bad

Andrea, tepenin en yüksek noktasını göstererek :

— Şa'irin mezarı orada, solda, harabenin yanında ve divarın dibindedir, dedi.

Maria, mersin ağaçlarının arasında uzanan dar yol izlerinden yürümek için Andrea dan ayrıldı. O ilerde yürüyor ve aşığı onu ta'kip ediyordu. Maria, yorğun ve ağır adımlar atıyordu; sık sık duruyor ve geriye dönüp aşıkına tebessüm ediyordu. Başdan aşağı, siyahlar giymişti; yüzünde, dudaklarına kadar inen siyah bir peçe taşıyordu; ve tatlı tebessümü, bu siyah örtünün altında titriyor ve bir matem gölgesi gibi gölgeleniyordu. zarif çenesi, elinde taşıdığı güllerden daha çok beyaz ve daha çok temizdi.

Tepeye doğru çıktıkları bir sırada, Maria nın ellerinden bir gül düştü. Andrea, Maria nın ayakları önünde yolun

üstüne dağılan gül yapraklarını toplamak için eğildi. Maria aşıkına bakıyordu Andrea, onun önünde diz çökerek :

— Sevgilim. dedi ve öylece kaldı.

Ruhunda, güzel bir hatıranın uyan-dığını his eden Maria :

Hatırlayormusun, dedi, Skifanoia da sana traçeden yapraklı bir dal attığım sabahı? Ben inerken, sen merdiven başında diz çökmüş duruyordun. Bilmiyorum neden, o günler, bana ba'zen yakın, bazen, de uzak görünüyorlar.. Ba'zen, dün yaşamış gibi his ediyorum, ba'zen de bir asır evvel yaşanmış kadar uzak buluyorum. Hatırlamıyormusun? Mersin ağaçlarını geçerek, solda Trelany nin ve şairin mezarı bulunduğu surun nihayetine kadar geldiler. Kadim harabeyi süsleyen yaseminler, çiçekli idiler; fakat menekşelerde, koyu bir yeşillikten başka bir şey yoktu. Ufka kadar yükselen servilerin tepeleri, Testa-çio dağının arkasında gurup eden güneşin koyu kırmızı rengiyle kızarak titriyorlardı. Gümüş rengiyle işlenmiş mavimsi bir bulut, yavaş yavaş Avetino ya doğru yüzüyordu,

(Burada, hayatları bir hayat olan iki dost uyuyor. Şu mezarın altında, şimdi birlikte uyuyorlarken, onların hatırası da, yalnız bir hatıra gibi yaşıyor. Mademki onların kalbleri, hayatta bir kalp olup çarpmıştır, onların kemikleri de şimdi birbirinden ayrı değildir.)

Maria, son mısra'ı bir daha tekrar etti. Ve sonra Andrea ye dönerek :

— Peçemi çöz, Dedi.

Andrea yaklaştı ve ensesindeki düğümü çözmek için eğildi. parmakları, Maria nın latif saçlarına dokunuyordu. O latif saçlar, ki dağınik oldukları zaman bir orman gibi derin ve tatlı bir hayat yaşıyorlar zan edilirdi. Andrea, kaç defalar onların gölgesinde, Maria nın ya-

lanlarının şeyvetini tatmış ve kaç defalar, onu vefasız ve zalim vir hayal gibi görmüştü.

Maria :

— Teşekkür ederim, dedi .

Ve peçesinin ucunu kaldırarak, parlak gözleriyle Andrea ya baktı.

Çok güzel görünüyordu. Gözlerinin çevresi sîhah ve cazipti. Fakat göz bebekleri, pek nafiz bir ateşle parlıyorlardı. Saçlarının titrek kâkülleri, esmer ve mavimsi sünbüller gibi, şakaklarında titriyorlardı.

Hür ve geniş alnı, parlak beyazlığıyla insanın gözünü alıyordu.

İlce ve belirsiz çizgileri, aşkın ve ızdırabınebedî şulesiyle, maddeliklerinin bir kısmını kaybetmişlerdi.

Maria . güllerin saplarını peçesine sardı ve uclarını dikkatle düğümledi, sonra yüzünü demefin arasına sokarak uzun uzun kokladı. Gül, demetini, şa'irin ismi yazılı olan sade taşın üstüne braktı . Ve tavrı öyle bir hal aldı ki Andrea bunu asla anlayamadı.

Endymion [1] şairi John Keats [2] ın mezarını aramak için ileriye doğru yürüdüler. Andrea, geriye dönerek sure doğru bakan Maria ya sordu :

— Bu gülleri nereden buldun ?

Maria tebessüm ediyordu, fakat gözleri yaşlarla doluydu.

— Kar yağdığı gece getirdiğin güller, inanmıyormusun ?

Akşam rüzgârı uyanıyordu, sema ve ufuk esmerleşiyor ve gurubun aksiziyalarile kızarmış bir bulut ufka doğru süzülüyordu. Sıralanmış serviler bu aksiziyalarla süslenerek daha büyük ve daha esrarengiz görünüyorlardı. Ortadaki

yolun başında duran Psichee [3] nin heykeli, bir et solgunluğuna bürünmüştü. Taflan ağaçları, erguvanî kubbeler gibi görünüyorlardı. Ceztio ehramı nın üstünde, hilâl şeklinde beliren ay, âsude bir körfezin suları gibi derin ve mavi olan bir semaya doğru yükseliyordu.

Ortadaki yoldan yürüyerek parmaklığa kadar indiler, Bağçıvanlar, derin sükûn içinde , ellerini süzgeçli tenekeleri muttarit ve devamlı bir hareketle sallayarak divar boyunca uzanıp giden ağaçlara ve çiçeklere, hâlâ su dökmekle meşguldurlar. Diğer iki adam, ellerinde tuttukları yaldızlı ve kadifeli bir matem örtüsünü kuvvetle silkiyorlardı. Ve tozlar pırıldayarak uçuyordu . Aventino dan bir çan sesi geliyordu.

Maria ızdırabını yenemiyerek aşkının koluna asıldı. Her adımda , toprağa basmayacağını his ediyor, her adımda kanının yolun üstüne akacağını zan ediyordu; ve arabaya binince, aşkının omuzunda hıçkırarak ümitsiz göz yaşları döktü :

— Öliyorum.

Fakat, Maria ölmüyordu; ve o ölmüş olsaydı, onun için daha iyi olacaktı.

İhsan Sacid

Hamis: 242 numarolu İctihad, da d' Annungio mekalesini de ukuyun İctihad

İHTİYAR MUHARRİR

Muharriri : Hüseyin Rahmi

Ma'bad

İhtiyar muharrir şaşkınca, ince bir tebesümle mahcubiyetini örtmeye uğraşarak bir tarafa büzülüb oturur. Melûl hakışlarla dinler, dinler bir iki parlak sözle zekâsını isbat için fırsat bekler. Nihayet hafif çıkırcık gıcirtısı gibi cılız bir sesle atılır. Lâkırda ağzında yarım kalır. Kimse ehemmiyet vermez. Susar.

[3] Şehvet ilâhının sevdiği güzel yanan kızı. (Kadim Yunan esatir bahsına müraca'at).

[1] Sema ilâhının sevdiği güzel çoban. (Kadim Yunan efsane ve esatir tarihine müraca'at).

[2] Pek genç ölen İngiliz şairlerinden , (Dün - yada, yalnız üç şey vardır: birincisi, şî'r okumak, ikincisi şî'r yazmak, üçüncüsü de şî'r yaşamaktır.) diyen hassas şa'ir budur.